

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 20 stycznia 2023 r.

Poz. 651

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.6.2023.1

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 5 stycznia 2023 r.

Na podstawie art. 91 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.)

orzekam

nieważność § 3 pkt 2 uchwały nr 845 Rady Miasta Konina z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie ustanowienia pomnikami przyrody dwóch dębów szypułkowych oraz nadania im nazw „Henryk” i „Karol” - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 30 listopada 2022 r. Rada Miasta Konina podjęła uchwałę nr 845 w sprawie ustanowienia pomnikami przyrody dwóch dębów szypułkowych oraz nadania im nazw „Henryk” i „Karol”, zwana dalej "uchwałą".

Uchwałę podjęto na podstawie: " art. 7 ust. 1 pkt 1, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) oraz art. 44 ust. 1 i 2, ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 6 grudnia 2022 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził co następuje:

Zgodnie z treścią art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.), zwana dalej "ustawą", ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy. Uchwała rady gminy, o której mowa w ust. 1, określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 (art. 44 ust. 2 ustawy).

Stosownie zaś do treści art. 45 ust. 1 ww. ustawy, w stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;

- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

W § 3 pkt 2 przedmiotowej uchwały wprowadzono zakaz "wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu".

W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja uchwały została wprowadzona z przekroczeniem upoważnienia określonego w art. 44 ust. 2 ustawy.

Powołany wyżej przepis art. 44 ust. 2 ustawy uprawnia organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego do ustalenia w uchwale w sprawie ustanowienia pomnika przyrody zakazów właściwych dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybranych spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 ww. ustawy. Przepis ten nie upoważnia natomiast organu gminy do stanowienia o wyłączeniach od tych zakazów. Wyłączenia te zostały ustanowione bowiem przez samego ustawodawcę i wyczerpująco określone w przepisie art. 45 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody.

Mając na uwadze powyżej wskazane regulacje prawne, wyłączenie ustalone przez radę gminy w § 3 pkt 2 uchwały stanowi modyfikację treści art. 45 ust. 2 pkt 2 ustawy.

Analizując dyspozycję z art. 44 ust. 2 ustawy do stanowienia prawa wskazać bowiem należy, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, podejmując akty prawa miejscowego w oparciu o normę ustawową, zobowiązany jest ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym a ustawą, co z reguły stanowi istotne naruszenie prawa. Przywołane regulacje art. 44 ust. 1 i 2 ww. ustawy nie dają radzie gminy podstaw do wkraczania w ustawowo unormowaną sferę wyłączeń, co wyklucza również jakąkolwiek modyfikację oraz powielanie przepisów ustawowych w uchwale rady. (por. wyrok WSA w Opolu z dnia 21 kwietnia 2009 r. sygn. akt II SA/Op 58/09; wyrok WSA w Gliwicach z dnia 21 września 2012 r. sygn. akt II SA/Gl 851/12; wyrok NSA z dnia 16 grudnia 2016 r., sygn. akt II OSK 785/15).

Podkreślić również należy, iż rada gminy obowiązana jest przestrzegać zakresu upoważnienia ustawowego udzielonego jej przez ustawę w zakresie tworzenia aktów prawa miejscowego, a w ramach udzielonej jej delegacji w tych działaniach nie może wkraczać w materię uregulowaną ustawą. Uchwała rady gminy, będąca aktem prawa miejscowego, jest jednocześnie źródłem powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze danej gminy, a zatem musi respektować unormowania zawarte w aktach wyższego rzędu (art. 87 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. [Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.], zwana dalej "Konstytucją RP").

Wobec faktu, iż przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego, organ wykonujący kompetencje prawodawcy zawartą w upoważnieniu ustawowym, jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia.

W świetle powyższego, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski

(-) Michał Zieliński

(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miasta Konina

Prezydent Miasta Konina